

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

13.02.2013 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

[Вестник Сега](#)

✓ Правилата за европарите дискриминират бизнеса

<http://www.segabg.com/article.php?id=636423>

Има значително ускорение в използването на еврофондовете, но повечето стари проблеми си остават. Вчера Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) изреди десетки сериозни забележки за работата с еврофондовете в сегашния програмен период.

Има например необяснима дискриминация - за държавни ведомства и общини авансите по европроекти са до 40% от общата сума, а за фирмите таванът е двойно по-нисък - 20%. Тази несправедливост според АИКБ спешно трябва да се поправи. Същото неравноправие го има и при изпълнението - ако европарите са за община, междинните плащания може да достигнат 95%, но ако бенефициентът е частно предприятие - максимумът е 80%.

Пренасочването на милиони, предназначени пряко за малките фирми, към технопаркове и газови връзки, е порочна практика, изтъкна шефът на АИКБ Васил Велев. Факт е, че заради лошата работа на Агенцията за малкия бизнес като управляваща Оперативна програма "Конкурентоспособност" и за да не се наложи да връщаме пари в Брюксел, стотици милиони левове, с които фирмите можеха да купуват нова техника и да се модернизират, бяха пренасочени за изграждане на технопарк в София, за газовата връзка със Сърбия и за създаване на фондове по инструмента "Джереми". Това са все пари, които на практика не са стигнали до бизнеса, но се отчитат като усвоени, припомни Велев.

Бизнесът е недоволен, че подаването на документи онлайн все още е екзотика за всички оперативни програми - въпреки обещанията, че скоро ще е масова практика. А понякога за един проект отиват цели горички - трябва да се представят огромни количества документи на хартия, обясни шефът на АИКБ.

Асоциацията настоява за коренно различен подход при разглеждането на проектите. Комисиите преди всичко трябва да оценяват и отсяват проектите по качество, а после да изискват от кандидатите да представят разни не толкова съществени документи. Крайно време е да се опрости сериозно и отчитането, защото понякога то гълта на бизнеса повече време от изпълнението на проекта, обясни Румен Атанасов, който в АИКБ наблюдава програмата "Конкурентоспособност". Изобщо сроковете се нуждаят от голямо стягане - не може проект за въвеждане на иновация да чака година и половина да бъде оценен и одобрен, посочи Атанасов.

Друга грешка е, че пари, предназначени за инфраструктура, отиват за подвижен състав - вагони за метрото, мотриси за БДЖ, пожарни коли и т.н.

МАЛКИТЕ ГОЛЕМИ

Според АИКБ поне 700 фирми в България се броят за големи предприятия по правилата на ЕС и са лишени от правото да кандидатстват за европари по ОП "Конкурентоспособност" - тя е предназначена за малки и средни предприятия.

Въпросните фирми обаче са големи само като персонал - понеже дават заетост на повече от 250 души - а по обороти попадат в графата "малък или среден бизнес". Според АИКБ трябва да се позволи на такива фирми да се модернизират с европари, като се променят критериите за достъп. Не може да ги увещаваме да пазят работни места, което ги обрича на ниска производителност, и в същото време да ги лишаваме от еврогрантове за покупка на нови машини например, обясни Велев.

[БНТ](#)

✓ Едрият бизнес за парите от Европа

http://bnt.bg/bg/news/view/94866/edrijat_biznes_za_parite_ot_evropa

Едва 40% са усвоените европейски средства по оперативни програми у нас, за периода 2007-2013 година. Това казаха от Асоциацията на индустриалния капитал в България. Според тях следващият програмен период, който ще приключи 2020 година, ще бъде по-успешен, ако се въведат спешни промени.

Като основни пречки за усвояване на средства от асоциацията посочват големия брой документи, които се изискват от бенефициентите. Бавното им разглеждане при кандидатстване, което може да отнеме повече от година, също забавя европейските пари за нас. От асоциацията апелират и за законодателни промени.

В рубриката "Експерт" изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал Добрин Иванов коментира проблемите, свързани с изпълнението на оперативните програми до тази година.

Какви са идеите на едрият бизнес до 2020 година - вижте видеото.

✓ **Бизнесът иска квоти в европрограмите**

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2013-02-13&article=441010>

Бизнесът да има квоти от средства за усвояване във всяка от оперативните програми през следващия период на помощта от Брюксел 2014-2020 г., настояват от Асоциацията на индустриалния капитал в България. Тези средства да бъдат заделени целево за частния бизнес и да не могат да се ползват за други цели, искат от АИКБ. Авансът по европроекти за частните фирми да бъде увеличен, настояват още от асоциацията. Към момента бизнесът ползва до 20% аванс, а държавните структури - до 40%. Трябва да се предвидят и по-разнообразни, гъвкави и свързани с малко разходи инструменти за гарантиране на авансовите плащания - като застраховки, записи на заповед и др., смятат от асоциацията.

[БТА](#)

✓ **Бизнесът иска по-голямо участие в управлението на парите от еврофондовете в следващия програмен период на ЕС**

<http://bta.bg/bg/c/VI/id/542002>

Асоциацията на индустриалния капитал в България /АИКБ/ иска за във всяка оперативна програма следващия програмен период /2014 г.- 2020г. /да и...

economynews.bg

✓ **Какво да се промени в оперативните програми?**

<http://www.economynews.bg/%D0%BA%D0%B0%D0%BA%D0%B2%D0%BE-%D0%B4%D0%B0-%D1%81%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B8-%D0%B2-%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8-news41681.html>

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) до момента не е потърсена от екипа на министър Томислав Дончев, за да даде препоръките си за договарянето на следващия програмен период 2014-2020 г. Това заявиха представителите на Асоциацията на специална пресконференция, по време на която представиха своето становище за досегашното изпълнение на оперативните програми, за проблемите и предизвикателствата, както и своите препоръки.

Слабости до момента

Отбелязано беше нецелесъобразното реструктуриране на средствата по оперативните програми, довело до ощетяване на бизнеса и структурите на гражданското общество и намалило ефикасността. Препоръката на ръководството на АИКБ при програмирането на период 2014-2020 г. е всяка оперативна програма да има квота за усвояване от страна на частните бенефициенти, която да не може да бъде нарушавана.

Според АИКБ най-голям ефект за подобряване на конкурентоспособността на българската икономика и за генерирането на растеж и качествени работни места има насочването на средствата от фондовете на ЕС към създаването на базова инфраструктура и грантови схеми. Регламентът за държавна помощ „de minimis“ много затруднява и възпрепятства предприятията с капацитет за писане и изпълнение на проекти. През периода 2014-2020 г. следва да се положат усилия да се избягва регламентът за държавна помощ „de minimis“ посредством блокови изключения, както и да се работи за повишаване на максималната му граница.

Забавянето и затрудняването на процеса на усвояване на средствата от фондовете на ЕС поради несъвършеното законодателство в областта на обществените поръчки и на избора на подизпълнители следва да бъде решено с усъвършенстване на ЗОП и процедурите по неговото прилагане, създаване на единни образци по типове обществени поръчки по различните програми.

Липсата на капацитет у държавната администрация затруднява и забавя процеса на усвояване на средства. Има възможност всички процеси да се извършват по електронен път, при ясни правила и налични електронни форми. Съществува дискриминация на частните бенефициенти спрямо общинските при определянето на размера на допустимия аванс по проектите – за частни бенефициенти той е в максимален размер на 20 % от стойността на безвъзмездната финансова помощ, а при общинските и държавни бенефициенти – достига до 40 %. Това може да се реши чрез увеличаване на размера на допустимия аванс и за частните бенефициенти. Следва да се предвидят и по-разнообразни, гъвкави и свързани с малко разходи инструменти за гарантиране на авансовите плащания – като застраховки, записи на заповед и др.

Друг от проблемите, които срещат частните бенефициенти, е, че стойността на аванса и междинните плащания не може да надвишава 80% от стойността на безвъзмездната финансова помощ, докато прагът, определен в Регламент 1083/2006 г. (чл. 79), е 95%. Решението е да се увеличи прагът за частни бенефициенти до 95%.

Ръководството на АИКБ обърна внимание, че при разработването на Оперативна програма за иновации и предприемачество следва да се отчитат конкретните регионални потребности. АИКБ настоява за национална позиция на страната ни, така че при реализирането на програмния период 2014 – 2020 г. критериите за МСП да се прилагат единствено кумулативно. Не трябва да се намалява делът на грантовите схеми към предприятията за сметка на увеличаване на финансовите инструменти, защото досегашният опит с последните не е насърчителен.

Оперативните програми

При разработването на ОП „Регионално развитие“ трябва да се даде заповед за заложи 50% от стойността на проекта да е грант, финансиран от програмата. По-ниско безвъзмездно финансиране прави мерките непривлекателни, оттам и

неефективни, което води до риск от липса на кандидати и неусвояване на средствата. Задължително по проектите трябва да се финансира и конструктивно обновяване на сградите, а най-голяма тежест и приоритет трябва да се дава на термоизолацията и хидроизолацията на оградящите конструкции.

При разработването на ОП „Транспорт и транспортна инфраструктура“ АИКБ препоръчва основната част от средствата да бъдат насочени към изграждането на базова инфраструктура. Притеснителен е фактът, че вече втори програмен период не са предвидени никакви средства за развитие на въздушния транспорт.

При разработването на ОП „Околна среда“ процесът по подготовката на общински проекти трябва да се централизира и да се стандартизират условията по търговете. Бизнесът следва да бъде конституиран като бенефициент по Оперативната програма и да бъдат структурирани операции, насочени към инвестиции в екологията. ВиК операторите също следва да бъдат конституирани като бенефициенти, за да се решат проблемите с остарелите водопреносни мрежи.

При разработването на ОП „Развитие на човешките ресурси“ усилията трябва да се насочат към осигуряване на устойчива заетост на младите хора. Необходимо условие за успешното осигуряване на първа работа е образователните профили по специалности и приемът в тях да са съобразени с икономическата среда в страната и с потребностите на бизнеса от кадри по професии. Това може да се реализира единствено при постоянно партньорство между държава, работодатели и образователни институции. Държавата и социалните партньори заедно трябва да изработят механизъм за прогнозиране на тенденциите в потребностите от човешки ресурси в България и за удовлетворяването на тези потребности. Трябва да се предприемат действия по превенция на ранното отпадане от училище. Ограничаването на неформалната икономика и недеklarирания труд е друга препоръка на ЕК, по която и в момента социалните партньори изпълняват успешно съвместни дейности. Позицията на АИКБ е, делът на средствата от ЕСФ в общата рамка за страната да се увеличи, предвид определящото значение на развитието на човешките ресурси, както и формирането на нова оперативна програма „Наука и образование“.

По отношение на Програмата за развитие на селските райони до окончателното приключване на преговорите по ОСП – 2014-2020 г., МЗХ и държавата трябва да отстояват до последно при изготвянето на програмните документи да се заложи гъвкавост при усвояването на средствата, като се позволи прехвърлянето на средства между първи и втори стълб и прехвърлянето на неусвоените средства за следващи програмни периоди. Следва да се предвиди разумен таван за преките плащания към едно лице, с изключение на земеделските кооперации. Сред приоритетите на ПРСР 2014-2020 г. следва да се зложат редица мерки в инвестиционно и иновационно направление, както и в областта на доходите на заетите в земеделското производство.

При разработването на Програмата “Морско дело и рибарство” трябва да се създаде адекватна национална стратегия за приоритетно, ускорено и устойчиво развитие на рибовъдството (аквакултурата). Следва да се предвидят сериозни субсидии в националния бюджет за производството на риба и специално внимание да бъде отделено на подобряването на условията на риболов, чрез подпомагане за започване на дейност от млади рибари. България би могла да настоява пред ЕК да преразгледа възможностите за предоставяне на директни плащания на фермерите, отглеждащи аквакултури, както това се прави в момента за всички животновъди.

[Вестник Дума](#)

✓ **Фирми фалират заради забавени европари**

<http://duma.bg/node/48378>

Голяма част от бизнеса предпочита да не участва в европроектите заради тежките процедури по кандидатстването, както и по възстановяване на разходите, а много предприятия фалират, докато чакат. Това заяви Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), на пресконференция вчера. Досега са разплатени 35-40% от средствата, въпреки че по някои програми има 100% договореност.

Най-честите оплаквания на бизнеса при кандидатстване са за некомпетентност, необективност, непрозрачност при оценяване на кандидатите. Много често бенефициентите биват санкционирани заради грешки на държавната администрация. Неправомерното отхвърляне на качествени проекти, недопусителното удължаване на процесите на оценка на проекта, както и сложната процедура за кандидатстване, са проблеми, които могат да бъдат решени, като се намали административната тежест и процедурата за кандидатстване се опрости максимално, а документацията да се подава по електронен път. Необходимо е също да бъдат допуснати независими експерти в екипа по оценяване. Комитетите за наблюдение в момента са структурирани така, че държавната администрация да има квалифицирано мнозинство. От АИКБ искат представителите на гражданското общество и социалните партньори да участват, за да имат блокираща роля.

АИКБ иска още във всяка оперативна програма следващият програмен период да има квота за усвояване от страна на частните бенефициенти, заяви Васил Велев, председател на УС на АИКБ. Той посочи, че съществува дискриминация между частните и общинските бенефициенти при определяне на размера на аванса по проектите. Авансът за частните структури при използване на европари е 20%, а при държавните - може да стигне до 40% от средствата, посочи Велев. Той допълни, че използването на регламента "de minimis" за размера на т.нар. държавна помощ затруднява бизнеса и води до незаслужени санкции за компаниите. Асоциацията смята, че българската икономика може да стане конкурентоспособна само с насочване на парите от еврофондовете към създаване на базова инфраструктура и грантови схеми.

Забавянето и затрудняването на усвояването на средствата е и заради несъвършеното законодателство при обществените поръчки и в избора на подизпълнители. АИКБ предлага промяна на ЗОП.

Програмите "Транспорт" и "Околона среда" са най-закъсалите, посочиха от асоциацията. За ускоряване на усвояването

по тези програми е нужно общините да не кандидатстват в пълния капацитет документи, а само някакъв минимален, и само одобрените да подават пълния пакет. Тази година усвояването трябва да се удвои и утрои, за да не загубим средства. От АИКБ искат още по ОП "Околна среда" бизнесът също да бъде допуснат като бенефициент.

При разработването на ОП "Регионално развитие" трябва да се заложи 50% от стойността на проекта да е грант (безвъзмездно финансиране), тъй като по-ниско от 50% прави мерките непривлекателни, оттам и неефективни, което води до риск от липса на кандидати. Задължително по проектите трябва да се финансира и конструктивно обновяване на сградите, включително термо- и хидроизолацията на конструкциите.

investor.bg

✓ **АИКБ иска по-голямо участие в управлението на еврофондовете до 2020 г.**

<http://www.investor.bg/ikonomika-i-politika/332/a/aikb-iska-po-goliamo-uchastie-v-upravlenieto-na-evrofondovete-do-2020-g,146783/>

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) настоява за всяка оперативна програма през следващия програмен период (2014-2020) да има квота за усвояване от страна на частните бенефициенти, която да не може да бъде нарушавана, се съобщава в информация до медиите.

Авансът за частните структури при използване на европари е 20%, а при държавните - може да стигне до 40% от средствата, посочва председателят на УС на АИКБ Васил Велев. Според него това може да се промени чрез увеличаване на размера на допустимия аванс и за частните бенефициенти. Следва да се предвидят и по-разнообразни, гъвкави и свързани с малко разходи инструменти за гарантиране на авансовите плащания – като застраховки, записи на заповед и др., смятат от асоциацията.

Необходима е и промяна в нормативната база за осъществяване на обществените поръчки и в избора на подизпълнители, смятат от работодателската асоциация. Българската икономика може да стане конкурентоспособна само с насочване на парите от еврофондовете към създаване на базова инфраструктура и грантови схеми, смятат от асоциацията и дават препоръки за разработване на всяка от програмите до 2020 година.

При разработването на **оперативна програма „Регионално развитие“** трябва да се да се заложи 50% от стойността на проекта да е грант, финансиран от програмата. По-ниско от 50% безвъзмездно финансиране прави мерките непривлекателни, оттам и неефективни, което води до риск от липса на кандидати и неусвояване на средствата. Задължително по проектите трябва да се финансира и конструктивно обновяване на сградите, а най-голяма тежест и приоритет следва да се дава на термоизолацията и хидроизолацията на оградящите конструкции.

За **оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“** АИКБ препоръчва основната част от средствата да бъдат насочени към изграждането на базова инфраструктура.

При разработването на **оперативна програма „Околна среда“** процесът по подготовката на общински проекти трябва да се централизира и да се стандартизират условията по търговете. Бизнесът иска да бъде конституиран като бенефициент по оперативната програма и да бъдат структурирани операции, насочени към инвестиции в екологията.

По отношение на **оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“** усилията трябва да се насочат към осигуряване на устойчива заетост на младите хора. Необходимо условие за успешното осигуряване на първа работа е образователните профили по специалности и приемът в тях да са съобразени с икономическата среда в страната и с потребностите на бизнеса от кадри по професии. Това може да се реализира единствено при постоянно партньорство между държава, работодатели и образователни институции.

По отношение на **Програмата за развитие на селските райони** до окончателното приключване на преговорите по ОСП – 2014-2020 г., МЗХ и държавата трябва да отстояват до последно при изготвянето на програмните документи да се заложи гъвкавост при усвояването на средствата, като се позволи прехвърлянето на средства между първи и втори стълб и прехвърлянето на неусвоените средства за следващи програмни периоди. Следва да се предвиди разумен таван за преките плащания към едно лице, изключая земеделските кооперации. Сред приоритетите на ПРСР 2014-2020 г. следва да се зложат редица мерки в инвестиционно и иновационно направление, както и в областта на доходите на заетите в земеделското производство.

При разработването на **програмата “Морско дело и рибарство”** трябва да се създаде адекватна национална стратегия за приоритетно, ускорено и устойчиво развитие на рибовъдството (аквакултурата). Следва да се предвидят сериозни субсидии в националния бюджет за производството на риба и специално внимание да бъде отделено на подобряването на условията на риболов, чрез подпомагане за започване на дейност от млади рибари.

chambersz.com

✓ **Бизнесът иска ясни правила в работата по европейските програми**

<http://www.chambersz.com/news/10295-biznesat-iska-yasni-pravila-v-rabotata-po-evropeiskite-programi>

Нецелесъобразното реструктуриране на средствата по оперативните програми е довело до ощетяване на бизнеса и структурите на гражданското общество и е намалило ефикасността. Препоръката на ръководството на Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) при програмирането на период 2014-2020 г. е всяка оперативна програма да има квота за усвояване от страна на частните бенефициенти, която да не може да бъде нарушавана.

На основа на опита от усвояването на средства от фондовете на ЕС АИКБ счита, че най-голям ефект за подобряване на конкурентоспособността на българската икономика и за генерирането на растеж и качествени работни места има насочването на средствата от фондовете на ЕС към създаването на базова инфраструктура и грантови схеми, като тук

трябва се отбележи, че регламентът за държавна помощ „de minimis“ много затруднява и възпрепятства предприятията с капацитет за писане и изпълнение на проекти. През периода 2014-2020 г. следва да се положат усилия да се избягва регламентът за държавна помощ „de minimis“ посредством блокови изключения, както и да се работи за повишаване на максималната му граница.

Забавянето и затрудняването на процеса на усвояване на средствата от фондовете на ЕС, поради несъвършеното законодателство в областта на обществените поръчки и на избора на подизпълнители, следва да бъде решено с усъвършенстване на ЗОП и процедурите по неговото прилагане, създаване на единни образци по типове обществени поръчки по различните програми. Трябва да се прецизира съдържанието, обхватът и начинът на прилагане на ПМС 55, както и на това кои бенефициенти следва да прилагат ЗОП и кои – ПМС 55.

Липсата на капацитет у държавната администрация затруднява и забавя процеса на усвояване на средства. Има възможност всички процеси да се извършват по електронен път, при ясни правила и налични електронни форми. Съществува дискриминация на частните бенефициенти спрямо общинските при определянето на размера на допустимия аванс по проектите – за частни бенефициенти той е в максимален размер на 20% от стойността на безвъзмездната финансова помощ, а при общинските и държавни бенефициенти достига до 40%. Това следва да се реши чрез увеличаване на размера на допустимия аванс и за частните бенефициенти. Следва да се предвидят и по-разнообразни, гъвкави и свързани с малко разходи инструменти за гарантиране на авансовите плащания – като застраховки, записи на заповед и др.

Друг от проблемите, който срещат частните бенефициенти, е че стойността на аванса и междинните плащания не може да надвишава 80% от стойността на безвъзмездната финансова помощ, докато прагът, определен в Регламент 1083/2006 г. (чл. 79), е 95%. Това затруднява бенефициентите при финансирането на разходите за изпълнението на проектните дейности. Решението е да се увеличи прагът за частни бенефициенти до 95%.

Ръководството на АИКБ обърна внимание, че при разработването на Оперативна програма за иновации и предприемачество следва да се отчитат конкретните регионални потребности. АИКБ настоява за национална позиция на страната ни, така че при реализирането на програмния период 2014 – 2020 г. критериите за МСП да се прилагат единствено кумулативно. Не трябва да се намалява делът на грантовете схеми към предприятията за сметка на увеличаване на финансовите инструменти, защото досегашният опит с последните не е насърчителен.

При разработването на Оперативна програма Регионално развитие трябва да се даде 50% от стойността на проекта да е грант, финансиран от програмата, т.к. по-ниско от 50% безвъзмездно финансиране прави мерките непривлекателни, оттам и неефективни, което води до риск от липса на кандидати и неусвояване на средствата. Задължително по проектите трябва да се финансира и конструктивно обновяване на сградите, а най-голяма тежест и приоритет следва да се дава на термоизолацията и хидроизолацията на оградящите конструкции.

При разработването на Оперативна програма Транспорт и транспортна инфраструктура АИКБ препоръчва основната част от средствата да бъдат насочени към изграждането на базова инфраструктура. Също така АИКБ е притеснена от факта, че вече втори програмен период не са предвидени никакви средства за развитие на въздушния транспорт.

При разработването на Оперативна програма Околна среда процесът по подготовката на общински проекти трябва да се централизира и да се стандартизират условията по търговете. Бизнесът следва да бъде конституиран като бенефициент по Оперативната програма и да бъдат структурирани операции, насочени към инвестиции в екологията. ВиК операторите също следва да бъдат конституирани като бенефициенти по оперативната програма, за да се решат проблемите с остарелите водопроводни мрежи.

При разработването на Оперативна програма Развитие на човешките ресурси усилията трябва да се насочат към осигуряване на устойчива заетост на младите хора. Необходимо условие за успешното осигуряване на първа работа е образователните профили по специалности и приемът в тях да са съобразени с икономическата среда в страната и с потребностите на бизнеса от кадри по професии. Това може да се реализира единствено при постоянно партньорство между държава, работодатели и образователни институции. Държавата и социалните партньори заедно трябва да изработят механизъм за прогнозиране на тенденциите в потребностите от човешки ресурси в България и за удовлетворяването на тези потребности. Трябва да се предприемат действия по превенция на ранното отпадане от училище. Ограничаването на неформалната икономика и недеklarирания труд е друга препоръка на ЕК, по която и в момента социалните партньори изпълняват успешно съвместни дейности. Позицията на АИКБ е, делът на средствата от ЕСФ в общата рамка за страната да се увеличи, предвид определящото значение на развитието на човешките ресурси, както и формирането на нова оперативна програма Наука и образование.

По отношение на Програмата за развитие на селските райони до окончателното приключване на преговорите по ОСП – 2014-2020 г., МЗХ и държавата трябва да отстояват до последно при изготвянето на програмните документи да се заложи гъвкавост при усвояването на средствата, като се позволи прехвърлянето на средства между първи и втори стълб и прехвърлянето на неусвоените средства за следващи програмни периоди. Следва да се предвиди разумен таван за преките плащания към едно лице, изключая земеделските кооперации. Сред приоритетите на ПРСР 2014-2020 г. следва да се зложат редица мерки в инвестиционно и иновационно направление, както и в областта на доходите на заетите в земеделското производство.

При разработването на Програмата Морско дело и рибарств” трябва да се създаде адекватна национална стратегия за приоритетно, ускорено и устойчиво развитие на рибовъдството (аквакултурата). Следва да се предвидят сериозни субсидии в националния бюджет за производството на риба и специално внимание да бъде отделено на подобряването на условията на риболов, чрез подпомагане за започване на дейност от млади рибари. България би могла да настоява пред ЕК да преразгледа възможностите за предоставяне на директни плащания на фермерите, отглеждащи аквакултури, както това се прави в момента за всички животновъди.

✓ АИКБ: Бизнесът е дискриминиран при европроектите

http://money.bg/news/id_1347239297/%D0%90%D0%98%D0%9A%D0%91_%D0%91%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81%D1%8A%D1%82_%D0%B5_%D0%B4%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD_%D0%BF%D1%80%D0%B8_%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D1%82%D0%B5

Едва 40% са усвоените европейски средства по оперативни програми у нас, за периода 2007-2013 година. Това отбелязаха от Асоциацията на индустриалния капитал в България. Според тях следващият програмен период, който ще приключи 2020 година, ще бъде по-успешен, ако се въведат спешни промени.

Например необяснима е дискриминацията - за държавни ведомства и общини авансите по европроекти са до 40% от общата сума, а за фирмите таванът е двойно по-нисък - 20%. Тази несправедливост според АИКБ спешно трябва да се поправи. Същото неравнопоставяне го има и при изпълнението - ако европарите са за община, междинните плащания може да достигнат 95%, но ако бенефициентът е частно предприятие - максимумът е 80%.

Пренасочването на милиони, предназначени пряко за малките фирми, към технопаркове и газови връзки, е порочна практика, изтъкна шефът на АИКБ Васил Велев.

Факт е, че заради лошата работа на Агенцията за малкия бизнес като управляваща Оперативна програма "Конкурентоспособност" и за да не се наложи да връщаме пари в Брюксел, стотици милиони левове, с които фирмите можеха да купуват нова техника и да се модернизират, бяха пренасочени за изграждане на технопарк в София, за газовата връзка със Сърбия и за създаване на фондове по инструмента "Джеремии". Това са все пари, които на практика не са стигнали до бизнеса, но се отчитат като усвоени, припомни Велев.

Бизнесът е недоволен, че подаването на документи онлайн все още е екзотика за всички оперативни програми - въпреки обещанията, че скоро ще е масова практика. А понякога за един проект отиват цели горички - трябва да се представят огромни количества документи на хартия, обясни шефът на АИКБ.

Асоциацията настоява за коренно различен подход при разглеждането на проектите. Комисиите преди всичко трябва да оценяват и отсяват проектите по качество, а после да изискват от кандидатите да представят разни не толкова съществени документи. Крайно време е да се опрости сериозно и отчитането, защото понякога то гълта на бизнеса повече време от изпълнението на проекта, обясниха от АИКБ.

pressbox.bg

✓ АИКБ НАСТОЯВА ЗА ЯСНИ ПРАВИЛА ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕТО И ОТЧИТАНЕТО НА ПРОЕКТИТЕ НА ЧАСТНИЯ БИЗНЕС ПО ОПЕРАТИВНИТЕ ПРОГРАМИ

<http://pressbox.bg/?p=2766>

Днес, 12 февруари 2013 г. в пресклуба на БТА, се проведе пресконференция на тема: "Проблеми, свързани с изпълнението на оперативните програми за периода 2007-2013 г. и ключови позиции и приоритети на АИКБ при разработването на документите за следващия програмен период 2014-2020 г.", организирана от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

В пресконференцията взеха участие г-н Васил Велев – председател на УС на АИКБ, г-н Добрин Иванов – изпълнителен директор на АИКБ, г-н Стефан Чайков, г-н Румен Атанасов, г-н Борис Радулов и г-н Георги Минчев – членове на Националния съвет на АИКБ и представители на АИКБ в комитетите за наблюдение на оперативните програми за периода 2007-2013 г. и в работните групи за разработване на стратегически документи на оперативните програми за периода 2014-2020 г.

По време на пресконференцията беше представена позицията на АИКБ относно общите предизвикателства и възможности за оптимизиране на процеса на усвояване на средствата от европейските фондове. Отбелязан бе фактът, че нецелесъобразното реструктуриране на средствата по оперативните програми е довело до ощетяване на бизнеса и структурите на гражданското общество и е намалило ефикасността. Препоръката на ръководството на АИКБ при програмирането на период 2014-2020 г. е всяка оперативна програма да има квота за усвояване от страна на частните бенефициенти, която да не може да бъде нарушавана. На основа на опита от усвояването на средства от фондовете на ЕС АИКБ счита, че най-голям ефект за подобряване на конкурентоспособността на българската икономика и за генерирането на растеж и качествени работни места има насочването на средствата от фондовете на ЕС към създаването на базова инфраструктура и грантови схеми, като тук трябва се отбележи, че регламентът за държавна помощ „de minimis“ много затруднява и възпрепятства предприятията с капацитет за писане и изпълнение на проекти. През периода 2014-2020 г. следва да се положат усилия да се избягва регламентът за държавна помощ „de minimis“ посредством блокови изключения, както и да се работи за повишаване на максималната му граница.

Забавянето и затрудняването на процеса на усвояване на средствата от фондовете на ЕС поради несъвършеното законодателство в областта на обществените поръчки и на избора на подизпълнители следва да бъде решено с усъвършенстване на ЗОП и процедурите по неговото прилагане, създаване на единни образци по типове обществени поръчки по различните програми. Трябва да се прецизира съдържанието, обхватът и начинът на прилагане на ПМС 55, както и на това кои бенефициенти следва да прилагат ЗОП и кои – ПМС 55.

Липсата на капацитет у държавната администрация затруднява и забавя процеса на усвояване на средства. Има възможност всички процеси да се извършват по електронен път, при ясни правила и налични електронни форми. Съществува дискриминация на частните бенефициенти спрямо общинските при определянето на размера на

допустимия аванс по проектите – за частни бенефициенти той е в максимален размер на 20 % от стойността на безвъзмездната финансова помощ, а при общинските и държавни бенефициенти – достига до 40 %. Това следва да се реши чрез увеличаване на размера на допустимия аванс и за частните бенефициенти. Следва да се предвидят и по-разнообразни, гъвкави и свързани с малко разходи инструменти за гарантиране на авансовите плащания – като застраховки, записи на заповед и др.

Друг от проблемите, които срещат частните бенефициенти, е, че стойността на аванса и междинните плащания не може да надвишава 80 % от стойността на безвъзмездната финансова помощ, докато прагът, определен в Регламент 1083/2006 г. (чл. 79), е 95%. Това затруднява бенефициентите при финансирането на разходите за изпълнението на проектните дейности. Решението е да се увеличи прагът за частни бенефициенти до 95 %.

Ръководството на АИКБ обърна внимание, че при разработването на Оперативна програма за иновации и предприемачество следва да се отчитат конкретните регионални потребности. АИКБ настоява за национална позиция на страната ни, така че при реализирането на програмния период 2014 – 2020 г. критериите за МСП да се прилагат единствено кумулативно. Не трябва да се намалява делът на грантовете схеми към предприятията за сметка на увеличаване на финансовите инструменти, защото досегашният опит с последните не е насърчителен.

При разработването на Оперативна програма „Регионално развитие” трябва да се даде 50 % от стойността на проекта да е грант, финансиран от програмата, т.к. по-ниско от 50% безвъзмездно финансиране прави мерките непривлекателни, оттам и неефективни, което води до риск от липса на кандидати и неусвояване на средствата.

Задължително по проектите трябва да се финансира и конструктивно обновяване на сградите, а най-голяма тежест и приоритет следва да се дава на термоизолацията и хидроизолацията на ограждащите конструкции.

При разработването на Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура” АИКБ препоръчва основната част от средствата да бъдат насочени към изграждането на базова инфраструктура. Също така АИКБ е притеснена от факта, че вече втори програмни периоди не са предвидени никакви средства за развитие на въздушния транспорт.

При разработването на Оперативна програма „Околна среда” процесът по подготовката на общински проекти трябва да се централизира и да се стандартизират условията по търговете. Бизнесът следва да бъде конституиран като бенефициент по Оперативната програма и да бъдат структурирани операции, насочени към инвестиции в екологията. ВиК операторите също следва да бъдат конституирани като бенефициенти по оперативната програма, за да се решат проблемите с остарелите водопроводни мрежи.

При разработването на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” усилията трябва да се насочат към осигуряване на устойчива заетост на младите хора. Необходимо условие за успешното осигуряване на първа работа е образователните профили по специалности и приемът в тях да са съобразени с икономическата среда в страната и с потребностите на бизнеса от кадри по професии. Това може да се реализира единствено при постоянно партньорство между държава, работодатели и образователни институции. Държавата и социалните партньори заедно трябва да изработят механизъм за прогнозиране на тенденциите в потребностите от човешки ресурси в България и за удовлетворяването на тези потребности. Трябва да се предприемат действия по превенция на ранното отпадане от училище. Ограничаването на неформалната икономика и недеklarирания труд е друга препоръка на ЕК, по която и в момента социалните партньори изпълняват успешно съвместни дейности. Позицията на АИКБ е, делът на средствата от ЕСФ в общата рамка за страната да се увеличи, предвид определящото значение на развитието на човешките ресурси, както и формирането на нова оперативна програма „Наука и образование”.

По отношение на Програмата за развитие на селските райони до окончателното приключване на преговорите по ОСП – 2014-2020 г., МЗХ и държавата трябва да отстояват до последно при изготвянето на програмните документи да се заложи гъвкавост при усвояването на средствата, като се позволи прехвърлянето на средства между първи и втори стълб и прехвърлянето на неусвоените средства за следващи програмни периоди. Следва да се предвиди разумен таван за преките плащания към едно лице, изключая земеделските кооперации. Сред приоритетите на ПРСР 2014-2020 г. следва да се зложат редица мерки в инвестиционно и иновационно направление, както и в областта на доходите на заетите в земеделското производство.

При разработването на Програмата “Морско дело и рибарство” трябва да се създаде адекватна национална стратегия за приоритетно, ускорено и устойчиво развитие на рибовъдството (аквакултурата). Следва да се предвидят сериозни субсидии в националния бюджет за производството на риба и специално внимание да бъде отделено на подобряването на условията на риболов, чрез подпомагане за започване на дейност от млади рибари. България би могла да настоява пред ЕК да преразгледа възможностите за предоставяне на директни плащания на фермерите, отглеждащи аквакултури, както това се прави в момента за всички животновъди.

[Радио Благоевград](#)

✓ Участие на Румен Радев

<http://radioblg.bnr.bg/Shows/Information/Dnes/Pages/12022013%D0%B3.aspx>

13.00 - 16.00 часа

Водещ: Росинка Проданова

За бунта срещу монополите, азбуката на ценообразуването и в търсене на решенията - анкета, Иванка Диловска - Институт за енергиен мениджмънт, Валентин Стоянов, Емил Костадинов.

Идеи, интереси, бизнес:

"Бизнесът в действие" - студенти от Благоевград и представители на бизнеса за скъсяване на дистанцията между тях.

Проблемна нова финансова година за музея в Петрич, Сотир Иванов - директор.

Европейците работят:

Общините Кюстендил, Невестино и Земен заедно на национални и европейски туристически борси.

Европейските пари за България, коментар на Румен Радев, зам. председател на АИКБ и на евродепутата Владимир Уручев.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Пенсионна пропаст

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/02/12/2001954_pensionna_propast/

Ако не бъде променен пенсионният модел, през следващите 50 години възрастните хора ще продължат да взимат ниски пенсии, които ще продължат да се изплащат предимно от данъци и да зависят от волята на управляващите. Това е картината, която чертае актюерски доклад на Националния осигурителен институт за състоянието на държавната пенсионна система за периода 2012- 2060 г.

Данните показват още, че мерките на правителството за стабилизиране на системата ще доведат до подобрене на баланса на фондовете на държавното обществено осигуряване (ДОО) в краткосрочен план. В дългосрочен обаче увеличението на пенсионната възраст няма да е достатъчно, за да се премахнат негативните ефекти от застаряването на населението.

Все по-ниски пенсии

Очакванията са пенсиите да стават все по-ниски в сравнение с размера на средната работна заплата. В момента например средната пенсия, която изплаща държавата, е около 45% от средния осигурителен доход (който към края на октомври е 614 лв.).

Съотношението между размера на пенсията и осигурителния доход обаче при равни други условия ще продължи да се влошава, като през 2037 г. то ще падне до 34%. Изчисленията са направени при допускане, че следващите правителства продължат да увеличават възнагражденията за старост само с темпа на инфлацията. Другото условие е да се запази предвидената промяна в пенсионната формула. От 2017 г. процентът за всяка година осигурителен стаж ще бъде 1.2, вместо 1.1 допреди това.

По сметки на НОИ, хората пенсионирани след тази дата, ще получават средно с 9% по-високи пенсии спрямо българите, получаващи пенсии преди 2016 година. Това намерение на управляващите обаче вече бе определено като противоконституционно от опозицията, което означава, че един от факторите за облекчаване на пенсионната система може и да не сработи, ако следващото правителство, или Конституционният съд го отменят.

Същевременно след 2035 година заради застаряването на населението и по-малкият брой раблотещи българирозходите на пенсионната система ще се увеличат до 8.5% от брутния продукт на България. Така, ако хората искат да получават адекватни пенсии (които да са равни на поне 70% от дохода, който са взимали преди да излязат от пазара на труда - бел. ред.), ще трябва да разчитат на допълнителните и доброволните пенсионни фондове от втория и третия стълб, посочват от НОИ.

Ще издържи ли системата

Въпреки ниските пенсии, държавата ще трябва да отделя все по-голям ресурс, за да може да ги изплаща, а пенсионната система е обречена на хронични дефицити. Към края на 2012 г. разходите за пенсии за трудова дейност представляват около 9% от БВП, а разходите за социални помощи и обезщетения - около 0.4% от БВП.

Според разчетите на НОИ предприетите до момента мерки за реформиране на системата ще отслабят натиска върху нея в следващите 22 години. Така към 2035 година разходите за пенсии ще са 6.7% от БВП. Това ще е следствие на реформи като увеличаване на пенсионната възраст, индексирание на пенсиите само с темпа на инфлацията и премахване на ранното пенсиониране за някои групи работещи. В резултат очакванията са за намаляващ брой нови пенсионери.

След 2030 година обаче ще започне да влияе нова тенденция - демографията на населението ще се влоши: днешните поколения в трудоспособна възраст ще се пенсионират и ще живеят по-дълго, а ниската раждаемост ще свие пазара на труда. Накратко - тези, които черпят от пенсионната система ще са значително повече от тези, които внасят в нея.

Дори и когато разчетите на НОИ показват значително подобрене на показателите на пенсионната система обаче, тя ще продължава да е на дефицит. Просто той ще е по-малък (виж графиката). А това означава, че издръжката на възрастните хора преследващите 50 години ще продължи да се субсидира и от данъци. Такъв впрочем е и сега действащият модел, като според НСИ в момента субсидиите от правителството покриват 53.6% от разходите за пенсии, а в следващите 50 години при запазване на сегашното равнище на осигуровки, държавата ще покрива със субсидии между 43 и 54% от разходите за пенсии.

Според НОИ, за да се покрие дефицитът на осигурителната система, осигуровките трябва да са около 35% от доходите на работещите. Това ще означава, че държавата ще изземва двойно повече, за да изплаща все по-ниските пенсии.

Демографски срив

Една от основните причини за влошаващите се показатели на пенсионната система, е влошаващата се демография на населението. Ако днес човек живее средно 18 години след като навърши 63-годишна възраст, през 2060 г. на жените ще им остават още 25 години живот, а на мъжете 22 години. Т.е. в бъдеще пенсионерите ще получават възнаграждения за старост от държавата все по-дълго. Така дори и броят им да е по-малък, натискът върху системата ще се запази.

В същата посока ще влияят и проблеми като ниската раждаемост и емиграцията на хора в активна трудоспособна

възраст. Според НОИ, за да може населението да нараства устойчиво, е нужно всяка жена да ражда поне по 2.1 бебета. А по последни данни този "коефициент на фертилност" е паднал до 1.51% през 2011 година.

Отражението върху пазара на труда ще се изразява в това, че днес петима работещи плащат пенсията на четирима пенсионери (100 работещи на 78 пенсии), а през 2060 година всеки работещ ще трябва да издържа един възрастен човек.

Допълнителен натиск върху системата ще продължат да оказват и плащанията за инвалидни пенсии, въпреки мерките за тяхното ограничаване. Броят на хората, които получават такива плащания според НОИ ще се увеличава - от 366.7 хил. през 2011 г. до 450.7 хил. през 2030 г. Според експертите основните причини за ръста ще са по-късното придобиване право на пенсия и увеличената заболяемост с напредването на възрастта на пенсиониране.

✓ България е умерено доволна от новия бюджет на ЕС

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/02/12/2001863_bulgariia_e_umereno_dovolna_ot_noviia_bjudjet_na_es/?ref=novo24

Ако парите, които миналата седмица България успя да договори от общия европейски бюджет за периода 2014-2020 г., бъдат усвоени напълно по предназначение, БВП на страната към 2020 г. ще бъде с 18.6% по-висок, отколкото би бил без тези средства. Това заяви министърът по управление на евросредствата Томислав Дончев по време на дискусия, посветена на приключилите миналата седмица в Брюксел преговори по новата бюджетна рамка.

Според изчисленията на инструмента СИБИЛА, който прогнозира ефектите от евросредствата, износьт на страната за следващите седем години ще порасне с 43% повече, отколкото без европарите, а заплатите - с близо 50%. "Рано е да се говори за наркотична зависимост към евроследствата, ние сме още едва в първия си период", каза Дончев в отговор на въпрос от публиката.

Какво договори България

На дискусията, на която участва и външният министър Николай Младенов, стана ясно, че България е умерено доволна от завършилите преговори. Според Младенов, страната е постигнала успех и по трите цели, които е имала предварително: запазване на нивото на финансиране на кохезионната политика, запазване на сегашното ниво на Общата селскостопанска политика и компенсациите за затварянето на реакторите на АЕЦ "Козлодуй".

"Не бива да сме максималисти - има страни с 20-30% дори 40% намаление на парите", каза Младенов, който припомни, че България остава най-големият бенефициент на ЕС и през следващия програмен период. "Можеше ли да е по-добре? Със сигурност. Но идеалното не винаги е възможно", каза и Дончев. Пред "Капитал" той даде за пример Чехия, която заради формулата на изчисляване на средствата, е получила 8 млрд. евро по-малко.

По предварителните вътрешни разчети, защото тези на Европейската Комисия и Европейския съвет не са приети, България ще получи общо малко над 15 млрд. евро. От тези пари, увеличението при кохезионните и структурните фондове е съвсем малко - между 6,9-7,1 млрд. евро при 6,7 млрд. евро сега.

Голямото увеличение е при селскостопанските фондове - там България получава с 1,7 млрд. евро отгоре: от 6,3 евро към момента до над 8 млрд. евро. Това обаче са пари предимно за директни плащания за фермери, които ще продължат да се увеличават постепенно, докато достигнат средното равнище за ЕС. "Сравними страни към момента получават 140 евро на хектар, а плащанията в България през 2013 г. са 185 евро. Към 2020 г. ще получаваме 230 евро на хектар, докато други сравними с нас - около 200" посочи Младенов.

Инвестиционните мерки на Програмата за развитие на селските райони са най-пострадалата програма: те ще бъдат орязани с около 300 млн. евро в новия период.

75 млн. евро могат да дойдат от мерките за младежка безработица, по които 5 от 6-те района на България могат да кандидатстват. 300 млн. евро пък са определени за страната в общия фонд Connecting Europe, който трябва да финансира транспортни и енергийни проекти, важни за цяла Европа.

Пари срещу реформи, този път наистина

Най-голямата победа - тази за увеличените директни субсидии, не е точно българска, тъй като страната ни по-скоро е плувала зад големите кораби Франция и Полша там. Сред другите малки, но важни колективни победи, които външният министър посочи, беше запазването на нивото на европейско финансиране на 85%, както и възстановяването на ДДС като разход - нещо, което напоследък Комисията се опитваше да промени.

Младенов и Дончев разкриха част от преговорния процес. Заедно с бившият зам.-министър на финансите Боряна Пенчева, външният министър е обикалял миналата година "между Берлин и Лондон", които България е сметнала за ключови при гарантирането на позициите си. Стана ясно, че в замяна на това да не бъдат намалявани парите й за кохезия, България е приела изцяло предварителните условия и измерители, които следят напредъка на страната към общите цели "Европа 2020". "Първия аргумент да запазим финансирането, беше да сме убедени и да мотивираме и други държави да приемат реформата в инвестиционната политика", каза Дончев пред "Капитал". Сред целите има конкретни измерители в областта на младежката безработица, заетостта, водния и енергийния сектор и др. Те трябва да бъдат изпълнени до 2016 г., като ако не бъдат, след това България ще рискува част от парите да бъдат спрени.

Страната си е поставила 11 тематични цели за следващия период, сред които засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите; повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия; насърчаване на адаптацията към изменението на климата и превенцията на риска; образованието и ученето през целия живот и др. Като начало, до средата на годината трябва да са приети регламентите за всичките Оперативни програми, както и национален план, преди да се сключи договора с Европейската комисия, подчерта министърът за еврофондовете.

Дончев също така обеща да няма "дупка" между програмните периоди - неговото ведомство дори планира първите

изплатени средства по новия бюджет да са още догодина - 2% от общите. През 2015 г. пък те вече ще са 10%, като така следващите две години се очертават особено силни, защото ще съчетаят последните плащания от изтичащия и първите плащания от новия период.

Посланикът на Ирландия Джон Роуън, който също беше на дискусиата като представител на страната-ръководител на ЕС пък заяви, че основната цел на ирландското председателство ще бъде да прокара постигнатата сделка през Европейския парламент. "Чухме за недоволството там, но се надяваме да не изхвърлят доброто, само защото не е идеално", каза Роуън.

✓ **Търговският закон и неплатежоспособността: Две промени, които обричат добрата идея**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/02/12/2001804_turgovskiiat_zakon_i_neplatejosposobnostta_dve_promeni/

Правната комисия на парламента прие през миналата седмица важни промени в чл. 645 – 649 от Търговския закон (ТЗ), които уреждат възможността за атакуване на плащания, извършени от търговец след началната дата на неплатежоспособността. Предстои гласуване на законопроекта на второ четене.

"Заразената" несъстоятелност

Този законопроект е дълго очакван от бизнеса и от мислещите юристи и е опит за поправяне на един юридически абсурд, който бе заложен в ТЗ в далечната 1996 г. и допълнително задълбочен през 1998 г. Той се изразява в неограничената възможност за атакуване на всички плащания, които търговецът е извършил след т.нар. начална дата на неплатежоспособността – дата, която ТЗ позволява да бъде ситуирана в произволен момент от миналото. Именно тази недомислена уредба "заразява" почти всяко производство по несъстоятелност с вируса на "началната дата на неплатежоспособността", като мотивира полукриминални схеми за увреждане на трети добросъвестни лица. Анализът на стенограмите от приемането на сегашните разпоредби през 1998 г. показва, че слабостите на закона са плод на нетърпението на депутатите да излязат в обедна почивка и на факта, че почти никой от тях не е разполагал с текста на закона, който се гласува. Стенограмите показват също така, че депутатите са били предупредени за абсурда, който гласуват, но поради политическата си арогантност са пренебрегнали предупрежденията.

Както знаем обаче, историята има съдбовното свойство да се повтаря. При гласуването на промените в ТЗ от правната комисия в него се промъкнаха опасни и недомислени разпоредби – този път под натиска на нетърпението да се гласуват промените в Изборния кодекс. Тази статия е опит да се обърне внимание на проблемите, преди отново да е станало късно.

Изключение за вредна употреба

Първият от тях е, че според приетите от правната комисия текстове няма да подлежат на атакуване плащанията, които длъжникът е извършил "до 30 дни след падежа на паричното задължение". Какви са проблемите, които този текст поставя?

На първо място, всички съвременни законодателства защитават определени плащания от "челюстите" на несъстоятелността. По правило това са плащанията, които са извършени едновременно с доставката на насрещна стока или услуга или в кратък срок след тази доставка – да кажем, до 30 дни. Идеята на това изключение от общата възможност за атакуване на плащания е защитата на краткосрочния кредит, който обичайно се предоставя в търговския оборот – например на отложените плащания за доставка на суровини и комунални услуги (ток, парно, телефон, интернет и др.).

В законопроекта обаче идеята за защита на плащания в кратък срок след доставката е заменена с тази за защита на плащания, извършени в 30-дневен срок след падежа. По този начин логиката на изключението е подменена и в него вече попада не само краткосрочният, но и всеки друг кредит. Нека си представим, че през 2009 г. длъжникът е получил заем от офшорния си собственик (най-често това е свързано със самия длъжник лице) в размер на 5 млн. лв. и че падежът на заема е 1.10.2012 г. Ако този заем бъде върнат на 30.10.2012 г., плащането ще бъде защитено, макар да е извършено след началната дата на неплатежоспособността. По този начин ще бъде постигнат точно ефектът, който законът цели да парира – определен "стар" кредитор да бъде третиран преферентно, във вреда на всички останали, които няма да получат нищо.

Следващият проблем е, че падежът на едно парично задължение може да бъде манипулиран много по-лесно, отколкото датата на доставяне на стока или услуга. Достатъчно е длъжникът и получилият плащането да антидират един анекс, с който да "нагласят" датата на падежа така, че плащането да не попадне под режима на закона – да бъде извършено "до 30 дни след падежа на паричното задължение".

Изводът е, че ако горният текст стане закон, няма да има нито едно плащане след началната дата на неплатежоспособността, което да бъде успешно атакувано. Длъжникът и получилият плащането ще имат грижата това да не се случи. Вредите, разбира се, ще се понесат от всички останали кредитори, спрямо които неплатежоспособният длъжник не е бил така услужлив. По този начин от защитния режим по чл. 646 от ТЗ няма да остане почти нищо – въпреки добрите намерения на законодателя.

Кредитори без защита

Следващият ключов проблем е свързан с преходната разпоредба на проекта, според която "в едномесечен срок от влизането в сила на този закон предявените искове по досегашните разпоредби на чл. 645, ал. 4, чл. 646, ал. 2, т. 1 и 3, чл. 647 и 649, по които производствата са висящи могат да бъдат оттеглени без съгласието на ответниците...".

Добре разбирам идеята, която стои зад това предложение. Тя е да се даде възможност на ищците (най-вече - на синдиките) да прекратят един исков процес, който при новия закон вече няма да могат да спечелят - поради въвеждането на определени защитни средства в полза на ответниците.

Тази идея обаче е недомислена и облекчена в изключително опасна за българските реалности форма. Причината за това е, че много от несъстоятелностите се контролират от фалшиви кредитори, които длъжникът услужливо е снабдил с нужните (най-често антидатиранни) документи. Не са редки и случаите, когато "овладяването" на дадено производство по несъстоятелност се случва с помощта на съда. В тях истинските кредитори на длъжника са защитени от забраната по чл. 621а, ал. 3, т. 3 на ТЗ за оттегляне на вече предявените искиове.

Според приетия от правната комисия проект обаче именно тази защита ще рухне. Всеки услужлив синдик би могъл да се вслуша в "съветите" да оттегли вече предявените искиове, като по този начин окончателно лиши кредиторите от каквато и да било защита и шансове за попълване на масата на несъстоятелността. Този синдик дори няма да може да бъде съден за вреди, тъй като едва ли може да бъде упрекнат, че не е анализирал правилно нова и трудна правна уредба.

Поради горните слабости на законопроекта, ако промените бъдат приети в този им вид, най-големите несъстоятелности в страната ще бъдат обречени, а недобросъвестните длъжници, мними кредитори и услужливи синдици доволно ще потриват ръце, получавайки неочакван подарък от законодателя. А самият законодатель ще остане опиянен от късогледата илюзия, че е успял да ушие нови дрехи на царя. Истината обаче е, че царят ще си остане не по малко гол от онзи, който през 1998 г. забърка отровната за бизнеса законодателна отвара, позната като чл. 64б, ал. 2, т. 1 от ТЗ.

✓ Броят на работещите продължава да се свива

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2013/02/12/2001619_broiata_na_raboteshtite_produljava_da_se_sviva/

Броят на работещите продължава да намалява през четвъртото тримесечие на 2012 г., като темповете на загуба на работни места се ускоряват спрямо предходното тримесечие. Това обаче се дължи основно на освобождаване на хора от сектори, в които има сезонна заетост като туризъм и земеделие.

Същевременно, средната месечна работна заплата продължава да отбелязва растеж. Това показват предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ) към края на 2012 г.

Стагниращ пазар

Към края на декември 2012 г. наетите на трудов договор са 2.09 млн. души, което е с 42.2 хил. или 2% по-малко спрямо септември. За сравнение, отчетеното за предходното тримесечие свиване в броя им беше с 1%. Фактор за отчетения спад е предимно намаляването на сезонната заетост. Според статистиката, през последното тримесечие на изминалата година най-съществено е било свиването в броя на наетите лица в икономическите дейности "Хотелиерство и ресторантьорство" (-15.4%) и "Селско, горско и рибно стопанство" (-8.3%). Най-голямо увеличение пък е отчетено в дейностите "Административни и спомагателни дейности" (1.7%) и "Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения" (1.4%).

Данните обаче показват още запазване и дори задълбочаване на темповете на загуба на работни места на годишна база, което е показателно за продължаващата стагнация на пазара на труда. За последната година броят на наетите е намалял с 45 хил. души, което е спад от 2.1% спрямо година по-рано. За сравнение, отчетеното годишно свиване към края на 2011 г. беше с 15.4 хил. души или 0.7%.

През изминалата година най-осезаемо е било понижаването в броя на наетите лица в секторите "Преработваща промишленост" и "Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети" – съответно с 18.4 хил. и 9.6 хил. души. Те осигуряват и най-много работни места, показват данните на националната статистика – делът на наетите в тях лица е съответно 22.3% и 18% към края на 2012 г. В процентно изражение пък най-голям е спадът в сектор "Хотелиерство и ресторантьорство" – с 8.2%.

Плавен ръст на заплатите

Според публикуваната от НСИ информация, размерът на средната месечна работна заплата през последното тримесечие е бил 789 лв., което е с 4.6% повече спрямо третото тримесечие. До известна степен увеличението се дължи и на традиционните бонуси в края на годината. Данните за размера на средната работна заплата месец по месец показват, че обикновено през декември тя традиционно се увеличава, сравнение с останалите месеци на съответната година (виж графиката). Конкретно за 2012 г. средната месечна работна заплата е била 776 лв. през октомври, 778 лв. през ноември и 812 лв. през декември. На годишна база също е регистрирано увеличение – с 8.5%, като ръстът е с 3.5% в обществения и с 10.6% в частния сектор.

За последното тримесечие най-много са се увеличили възнагажденията в секторите "Образование" (14.6%), "Други дейности" (7.3%) и "Хуманно здравеопазване и социална работа" (6.6%), а спад е отчетен единствено в дейност "Селско, горско и рибно стопанство" - логично, предвид сезонния му характер. Най-висок е бил размерът на средната месечна работна заплата в сектор "Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения" – 1832 лв. Най-ниско платени пък са били хората, наети в "Административни и спомагателни дейности" – 504 лв.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Средната заплата стигна 789 лева

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?id=2013-02-13&article=441017>

Средната заплата през четвъртото тримесечие на 2012 г. се увеличава спрямо третото тримесечие с 4,6% до 789 лв. За октомври тя е 776 лв., за ноември - 778 лв., и за декември - 812 лв., обявиха от НСИ. Средната заплата нараства за година с 8,5%. Същевременно годишната инфлация е 4,2%. Най-високи заплати през четвъртото тримесечие на 2012 г. са получили заетите в сектора на създаване и разпространение на информация и творчески продукти и далекосъобщения - 1832 лева, следвани от тези в производството и разпределението на ток, парно и газ - 1561 лв., и заетите във финансови

и застрахователни дейности - 1503 лв. Най-ниско платени са работещите в административните дейности - 504 лв., както и в хотелиерство и ресторантьорство - 518 лв. И докато заплатите растат, броят на заетите продължава да намалява. Наетите по трудово и служебно правоотношение към края на декември са 2,09 млн. души, което е намаление с 45 хил., или с 2,1% за една година.

[Вестник Труд](#)

✓ Икономиката ще расте с 16,8% за седем години

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1768989>

Ако се усвоят средствата от еврофондовете през следващия програмен период, през 2020 г., само от това брутният вътрешен продукт на България ще се увеличи с 16,8% в сравнение с 2013 г. Това съобщи вчера министърът по управление на средствата от ЕС Томислав Дончев. Сметките са направени с математическия модел СИБИЛА, който показва ефекта от използването на европейските средства.

СИБИЛА вечае и ръст на работната заплата със 71,6% през 2020 г. Пресметнато по последните данни на НСИ, излиза, че след 7 години средната заплата у нас ще стане около 1400 лева. Очаква се и увеличение с 40,7% на износа, както и намаляване на външния дълг с 19,4%.

Дончев и външният министър Николай Младенов вчера участваха в дискусия за приетия през миналата седмица от ЕК бюджет на ЕС за периода 2014-2020 г., който все още не е гласуван от Европарламента.

Междувременно стана ясно, че Брюксел натиска новоприетите държави да накарат своите евродепутати да подкрепят оръжията за първи път в историята на ЕС седемгодишен бюджет, предаде кореспондентът на "Труд" от белгийската столица Веселин Желев. Новината е съобщил финансовият министър Симеон Дянков след среща с еврокомисаря по финансовите въпроси Януш Левандовски.

Успяхме да запазим нивото на съфинансиране от 85%, а предложението беше то да стане 75%, заяви Николай Младенов. Като друг успех министрите посочиха запазването на възможността ДДС по проектите да се финансира от евросредства. Предвижда се увеличение на директните плащания за българските фермери, които през 2020 г. ще са средно 230 евро за хектар при 185 евро в момента.

Без националното съфинансиране общата нетна стойност на евросредствата, с които България ще разполага през следващия програмен период, възлиза на 14,3 млрд. лева.

От БСП коментираха, че единствените допълнителни средства, които България ще получи, са за земеделие. Ако бюджетът влезе в този вид в Европарламента, няма да го приемем, каза евродепутатът Ивайло Калфин.

economynews.bg

✓ МФ против промени в работната заплата

<http://www.economynews.bg/%D0%BC%D1%84-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B2-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B8-%D0%B2-%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%B0-news41660.html>

Министерство на финансите отхвърля предложения от социалното министерство проект на Постановление на Министерския съвет за реда и критериите за определяне и актуализиране размера на минималната работна заплата за страната.

Министерство на финансите отбелязва, че приемането на проекта на постановление не е в съответствие с разпоредбата на чл. 244, т. 1 от Кодекса на труда, доколкото тя е за определяне на минималната работна заплата за страната, а не за реда и критериите, по които да се определя същата. В проекта на доклад според МФ липсват мотиви какво налага въпросните отношения да се регламентират с нормативен акт, а не по реда на постигане на съгласие в рамките на тристранното сътрудничество и диалога със социалните партньори.

Конкретните бележки и предложения на МФ по предложения ред и критерии за определяне и актуализиране на размера на минималната работна заплата са следните:

- Първият критерий е нивото на средната работна заплата за последното тримесечие, за което са налични статистически данни. Тъй като е предвидено минималната работна заплата да се определя в края на текущата година за следващата, то винаги последните налични данни за средната работна заплата за страната ще са за 3-тото тримесечие. Средната работна заплата за 3-тото тримесечие отчита в голяма степен сезонната заетост, която е характерна за летния период в страната ни, което според МФ няма да отразява реалното равнище на средната заплата, и съответно ще доведе до изкривяване на нивото и на минималната работна заплата.

МФ счита, че обвързването на минималната със средната заплата е обосновано, но следва да се прилага по начин, който да гарантира, че растежът на минималната заплата не изпреварва значително този на средната работна заплата. В противен случай, това би приближило доходите на по-нискоквалифицираните до тези на работниците с по-висока квалификация и би препятствало разрешението на проблема със структурната безработица, особено сред нискоквалифицираните. Фиксирането на размера на минималната работна заплата над равновесното ниво води до нарастване на цената на производствените ресурси и спад на търсенето на труд при равни други условия. Така работната сила с производителност на труда под стойността на минималната заплата отпада от пазара на труда. Това е предпоставка за разширяване на неформалната заетост, съкращения на работни места и увеличаване на сивия сектор на икономиката.

Вторият критерий е размера на линията на бедност, определена от Министерския съвет за съответния период. Тук може да прецизира формулировката, тъй като се има предвид съответната година за която се определя минималната работна заплата, а не период. Минималната работна заплата е доход от труд и се отнася до равнището на бедност на домакинствата с ниско квалифицирани работници, а не изобщо до равнището на бедност на цялото население, отбелязва МФ.

Третият критерий е индекс на потребителските цени за съответната година, спрямо предходната, на база приетите от Министерския съвет основни допускания по бюджетната прогноза. Този критерий също не е точно определен, коментира МФ. Не може да се използва прогнозен индекс за съответната година при положение, че минималната работна заплата ще действа от 1 януари. Минималната работна заплата ще включва все още нереализирала се инфлация. В този случай е добре да се използва отчетена инфлация от предходната година, макар че и тя ще бъде ясна в началото на следващата година. Трябва също да се прецизира с коя инфлация ще се работи – индекс на потребителските цени или хармонизиран индекс на потребителските цени. В бюджетната прогноза се работи с хармонизиран индекс на потребителските цени.

Критериите, свързани с параметрите по годишния закон за държавния бюджет и тригодишната бюджетна прогноза, и тези, свързани с производителност, състояние на икономиката и пазара на труда, на практика носят еднаква информация. Икономическите фактори, които се определят като основни за изменението на доходите, като производителност на труда и инфлация, имплицитно се съдържат в номиналния растеж на БВП.

Същевременно, в проекта на постановление остава неясно кой от критериите е водещ за актуализирането на минималната заплата. Определянето на минималната работна заплата в широки граници между 35 и 55% от средната работна заплата, не е релевантно предвид границите, които реално са достигнати в България. Към момента нивото на минималната в средната работна заплата е около 38% и установяването на долна граница от 35% под която отношението не бива да спада, изглежда приемливо. Същевременно, предложената горна граница от 55% е необосновано висока. В годините преди икономическата криза, когато и средната, и минималната заплата отбелязаха най-бързо (и двуцифрено) повишение, отношението между двата показателя се стабилизира на нива от около 40-42%, отбелязва МФ.

Средната стойност на това отношение за страните от ЕС (за които има налични данни в Евростат) също е между 40 и 42%, а по отделни страни има само 5 такива, които надхвърлят 45% без да превишават 50%. Ако приемем, отбелязва МФ, че това са допустимите граници, в които би трябвало отношението да варира и в Република България, то няма основание горната граница да надхвърля 45%. Така, ако през следващите години минималната заплата се повишава в процент, близък и малко по- висок от този на средната заплата, това ще доведе до постепенно нарастване на дела на минималната в средната заплата до нивото ѝ преди кризата и до средното ниво за ЕС.

МФ е на мнение, че определеният срок по чл. 6, ал. 1 не съответства на сроковете за разработване и приемане тригодишната бюджетна прогноза и на годишния закон за държавния бюджет, още повече, че и към настоящия момент има определени плащания, размерът на които е обвързан с размера на минималната работна заплата. Предложеното правило по чл. 7 не би могло да бъде спазено, тъй като това ще се отрази негативно на изпълнението на бюджета и спазването на заложените в годишния закон параметри, както и за целите на фискалната консолидация.